COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 11.5.2020
COM(2020) 191 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

privind punerea în aplicare a anumitor elemente noi introduse de Directiva 2013/55/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 noiembrie 2013 de modificare a Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Regulamentul IMI”)

{SWD(2020) 79 final}

CUPRINS

1. INTRODUCERE 2
2. MODERNIZAREA NORMELOR ÎN SCOPUL FACILITĂRII MOBILITĂȚII ÎN CONDIȚII DE SIGURANȚĂ ÎN SECOLUL AL XXI-LEA 4
3. PUNEREA ÎN APLICARE ÎN STATELE MEMBRE 8
3.1 Sprijin pentru transpunere 8
3.2 Întârzieri în transpunere și măsuri de aplicare a legii 8
3.3 Punerea în aplicare în statele membre: situația actuală 10
Transpunerea cerințelor minime armonizate de formare pentru profesiile „sectoriale” ... 11
Principii comune de formare (cadre sau teste) 13
Sistemul general de recunoaștere și prestarea temporară de servicii 15
Accesul parțial 16
Controalele lingvistice 17
Stagiile 18
Sistemul de informare al pieței interne 18
Cardul profesional european și mecanismul de alertă 19
Accesul la informații și proceduri online și reducerea birocrației 23
Obligații privind transparența 25
4. REZULTATELE PROGRAMULUI SPECIAL DE REVALORIZARE PENTRU ASISTENȚII MEDICALI DIN ROMÂNIA 29
5. EVOLUȚII RECENTE 31
6. CONCLUZII 33

1. INTRODUCERE

Obiectivul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale[1] a constat în simplificarea regimurilor de recunoaștere reciprocă a calificărilor profesionale prin consolidarea directivelor specifice adoptate începând cu anii 1960. În comunicarea sa din 27 octombrie 2011[2], Comisia a identificat necesitatea modernizării în continuare a legislației UE în acest domeniu. Drept urmare, la 20 noiembrie 2013, Comisia a adoptat Directiva de modificare 2013/55/UE[3], care a impus o serie de modificări ale cadrului de reglementare a recunoașterii calificărilor profesionale în vederea modernizării și facilitării mobilității profesioniștilor în condiții de siguranță în întreaga Europă[4].

Prezentul raport se bazează pe articolul 60 alineatul (2) din directiva revizuită și acoperă toate aspectele-cheie ale modernizării legislației UE referitoare la acest subiect, inclusiv chestiuni specifice legate de implementare, menționate la articolul 60 alineatul (2) al doilea paragraf (cardul profesional european, modernizarea cunoștințelor, abilităților și competențelor pentru profesiile „sectoriale” și principiile comune de formare). Raportul prezintă rezultatele programului special de revalorizare pentru asistenții medicali din România, care vor constitui o bază pentru revizuirea dispozițiilor referitoare la regimul drepturilor dobândite aplicabil asistenților medicali generaliști din România. În ultima secțiune a raportului, se formulează mai multe concluzii.

Raportul are la bază o imagine de ansamblu a măsurilor naționale de punere în aplicare transmise de statele membre Comisiei în temeiul articolului 3 alineatul (5) din Directiva de modificare 2013/55/UE[5], rapoartele bianuale ale statelor membre privind aplicarea directivei revizuite[6] și informațiile obținute de Comisie în cadrul activității sale de aplicare și de monitorizare a aplicării directivei menționate la nivelul statelor membre.

Prezentul raport nu constituie o evaluare completă în sensul Orientărilor privind o mai bună legiferare[7] și este însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei, compus din următoarele părți:

- Partea I (Planul de punere în aplicare 2014);
- Partea II (Transpunerea în statele membre a Directivei de modificare 2013/55/UE);

[1] JO L 255, 30.9.2005, p. 22.

[2] Actul privind piața unică, Douăsprezece pârghii pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii, „Împreună pentru o nouă creștere”, COM(2011) 206 final.

[3] JO L 354, 28.12.2013, p. 132.

[4] Directiva 2005/36/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/55/UE, este denumită „directiva revizuită”.

[5] Disponibile la: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/NIM/?uri=celex:32013L0055.

[6] În temeiul articolului 60 alineatul (1) din directiva revizuită, începând cu data de 20 octombrie 2007, statele membre trimit Comisiei, la fiecare doi ani, un raport privind aplicarea sistemului. Aceste rapoarte conțin o situație statistică a deciziei adoptate și o descriere a principalelor probleme apărute ca urmare a aplicării directivei.

[7] SWD(2017) 350 Document de lucru al serviciilor Comisiei – Orientări privind o mai bună legiferare.

- Partea III (Aspecte-cheie evidențiate în cadrul procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, referitoare la neconformitatea dispozițiilor naționale cu directiva revizuită);
- Partea IV (Statistici privind utilizarea Sistemului de informare al pieței interne) și
- Partea V (Rezultatele programului special de revalorizare pentru asistenții medicali din România).

2. MODERNIZAREA NORMELOR ÎN SCOPUL FACILITĂRII MOBILITĂȚII ÎN CONDIȚII DE SIGURANȚĂ ÎN SECOLUL AL XXI-LEA

Modificările introduse prin Directiva de modificare 2013/55/UE s-au axat pe modernizarea cadrului de recunoaștere a calificărilor profesionale și pe adaptarea acestuia la o piață a muncii în continuă schimbare. S-a plasat un accent puternic pe utilizarea tehnologiei moderne în cadrul procedurilor de recunoaștere, pentru a reduce birocrația și a accelera formalitățile care permit mobilitatea profesională în întreaga Europă. Scopul a fost acela de a facilita recunoașterea calificărilor profesioniștilor, garantând totodată un nivel mai înalt de protecție pentru consumatori și cetățeni.

Prezenta secțiune expune principalele modificări introduse prin Directiva de modificare 2013/55/UE.

Actualizarea cerințelor armonizate de formare pentru profesiile „sectoriale”

Condițiile minime armonizate de formare, definite în directiva revizuită pentru profesiile „sectoriale” (doctori, asistenți medicali, medici stomatologi, medici veterinari, moașe, farmaciști și arhitecți) au fost actualizate pentru a reflecta modificările la nivelul profesiilor și al educației în aceste domenii. Modificările acoperă dispozițiile privind cerințele de admitere pentru formare, durata minimă a formării, listele de cunoștințe, abilități și competențe minime și listele de activități profesionale minime rezervate anumitor profesii.

Deși a adus modificări limitate în cazul dispozițiilor privind cunoștințele, abilitățile și competențele, nu au fost efectuate modificări corespunzătoare la nivelul programelor de studii minime, stabilite în anexa V la directiva revizuită. Prin directiva revizuită, **s-au delegat competențe** Comisiei pentru a realiza noi actualizări ale cerințelor privind cunoștințele și abilitățile, precum și ale listelor de discipline de formare din anexa V la directiva revizuită. Aceste actualizări ar putea fi efectuate, dacă este necesar, numai într-o etapă ulterioară și în lumina unor progrese științifice și tehnice recunoscute în general.

Prin aceste competențe delegate, Comisia poate actualiza, de asemenea, următoarele aspecte ale anexei V: durata minimă de formare pentru specializările medicale și stomatologice[8], categoriile de specializări medicale și stomatologice[9] și listele de titluri oficiale de calificare care respectă condițiile minime de formare[10].

La 7 mai 2018, Comisia a publicat primul său raport privind utilizarea competențelor delegate[11]. Competența de a adopta acte delegate conferită Comisiei a fost, ulterior, prelungită tacit până în ianuarie 2024.

Noi posibilități de recunoaștere automată

Directiva revizuită a introdus posibilitatea de a stabili **principii comune de formare** (cadre sau teste) și de a extinde sistemul de recunoaștere automată la profesii noi. Acest sistem nou

[8] Articolul 25 alineatul (5) și articolul 35 alineatul (2) din directiva revizuită.
[9] Articolul 26 și articolul 35 alineatul (5) din directiva revizuită.
[10] Articolul 21a din directiva revizuită.
[11] COM(2018) 263 final.

permite organizațiilor profesionale și autorităților de reglementare din statele membre să convină cu privire la un set comun de cunoștințe, abilități și competențe (sau un test de aptitudini) necesare pentru a exercita o profesie. Pe această bază, ele pot sugera Comisiei un cadru sau un test comun de formare. Calificările obținute în baza acestor cadre (sau teste) comune de formare ar urma să fie recunoscute automat în alte state membre. Această posibilitate se aplică cazurilor în care profesia (sau educația și formarea pentru profesie) este deja reglementată în cel puțin o treime dintre statele membre.

Facilitarea stabilirii și a prestării serviciilor într-un alt stat membru

Directiva revizuită a abordat, de asemenea, probleme specifice în ceea ce privește evaluarea cererilor de recunoaștere în temeiul **sistemului general** de recunoaștere, îndeosebi în ceea ce privește modernizarea nivelurilor de calificare, mobilitatea profesioniștilor între statele membre în care profesia nu este reglementată și statele membre în care profesia este reglementată, precum și organizarea măsurilor de compensare. În special, directiva revizuită a asigurat să nivelurile de calificare pot fi utilizate de autorități numai ca instrument de referință inițial și că simplele diferențe dintre niveluri nu pot fi utilizate ca motiv pentru respingerea cererilor de recunoaștere[12]. Statele membre nu mai pot impune măsuri compensatorii pe baza unei durate de formare mai scurte (acestea trebuie să demonstreze diferențe substanțiale la nivelul formării). Autoritățile naționale trebuie să justifice în mod corespunzător utilizarea măsurilor compensatorii și să asigure să testele de aptitudine sunt organizate cu regularitate.

Atât în cazurile de stabilire în baza sistemului general de recunoaștere, cât și în cazurile de prestare temporară de servicii, profesioniștii care provin dintr-o **țară care nu reglementează** profesia nu mai trebuie să dovedească doi ani de experiență profesională în dobândită în ultimii 10 ani (un an de **experiență profesională** obligatorie este suficient).

Directiva revizuită a clarificat, de asemenea, faptul că depunerea unei declarații prealabile pentru **prestarea temporară sau ocazională de servicii** permite prestatorilor de servicii să aibă acces la profesie și să o exercite pe întregul teritoriu al statului membru gazdă. Totodată, aceasta a revizuit calendarul pentru efectuarea unei verificări a calificărilor profesionale în temeiul articolului 7 alineatul (4) din directiva revizuită înainte de prima prestare de servicii în cazul profesiilor din domeniul sănătății și siguranței publice.

Reguli noi pentru accesul parțial, stagii și controalele lingvistice

Pe baza jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene[13], directiva revizuită a introdus principiul **accesului parțial** la o profesie în cazul în care activitățile acoperite de o profesie reglementată diferă de la o țară la alta. Acest principiu poate fi util pentru profesioniștii care lucrează într-un sector autentic al economiei care nu există ca profesie în sine în statul membru în care aceștia doresc să se mute.

[12] Există o singură excepție de la această regulă, și anume în cazul în care un profesionist este calificat la cel mai scăzut nivel (a), dar solicită acces la o profesie cu cerințe de calificare la cel mai înalt nivel (e) în țara-gazdă, autoritățile pot respinge solicitarea de recunoaștere a acestuia.

[13] CJUE din 19.1.2006, cauza C-330/03, *Colegio de ingenieros de caminos, canales y puertos*, ECLI:EU:C:2006:45.

Directiva revizuită obligă acum statele membre **să recunoască stagiile profesionale** efectuate în alte state membre, în cazul în care această perioadă a stagiului este obligatorie pentru accesul la profesia reglementată.

De asemenea, directiva revizuită permite statelor membre gazdă să realizeze **controale lingvistice** sistematice numai pentru profesiile cu implicații în ceea ce privește siguranța pacienților. Controalele lingvistice ar trebui să aibă loc numai după ce statul membru gazdă a recunoscut calificarea, ar trebui să fie limitate la cunoașterea unei limbi oficiale sau administrative a statului membru gazdă și să fie proporționale cu activitatea care urmează să fie exercitată.

Utilizarea obligatorie a Sistemului de informare al pieței interne

Directiva impune obligativitatea utilizării Sistemului obligatoriu de informare al pieței interne (**IMI**) atât pentru **schimburi administrative**, cât și în scopul **notificării calificărilor** necesare pentru îndeplinirea cerințelor minime armonizate de formare, și anume calificările enumerate în anexa V la directiva revizuită. În plus, IMI reprezintă platforma pentru operarea celor două noi instrumente introduse prin cea mai recentă revizie a directivei, **cardul profesional european** și **mecanismul de alertă**.

Instrumente noi pentru facilitarea mobilității în condiții de siguranță a profesioniștilor în cadrul UE

Cardul profesional european (**CPE**) reprezintă un instrument inovator care vizează să simplifice procedurile de recunoaștere și se prezintă sub forma unui certificat electronic. Acesta se bazează pe o cooperare sporită între autoritățile din statul membru de origine și statul membru gazdă, precum și pe utilizarea sistematică a IMI, în concordanță cu politica Comisiei de stimulare a pieței unice digitale. CPE poate fi pus la dispoziție pentru profesiile care îndeplinesc condițiile în ceea ce privește mobilitatea (sau potențialul pentru mobilitate), numărul de state membre în care profesia este reglementată și interesul părților interesate[14].

Pentru a asigura că mobilitatea profesională sporită nu afectează siguranța consumatorilor și a pacienților, directiva revizuită impune trimiterea de **alerte** proactive tuturor statelor membre cu privire la profesioniștii care au accesul restricționat la profesia lor legată de sănătate sau de copii în unul dintre statele membre sau la profesioniștii care au încercat să falsifice documentele în cadrul solicitărilor lor.

Acces facilitat la informații și proceduri și reducerea birocrației

Statele membre au o obligație clară de a pune la dispoziție toate **informațiile** privind recunoașterea calificărilor pentru toate profesiile reglementate prin intermediul **ghișeelor unice,** care au fost create în temeiul Directivei 2006/123/CE[15] (Directiva privind serviciile) și erau deja aplicabile la momentul revizuirii Directivei 2005/36/CE. Profesioniștii ar trebui să

[14] Articolul 4a alineatul (7) din directiva revizuită.

[15] Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, JO L 376, 27.12.2006, p. 376.

poată **finaliza procedurile și formalitățile** care fac obiectul directivei revizuite online, prin intermediul ghișeelor unice sau al autorităților competente responsabile de profesie. **Centrele de asistență** din fiecare stat membru trebuie să ofere consiliere și asistență în cazurile individuale.

Un grad sporit de transparență cu privire la cerințele de reglementare

Statelor membre li s-a solicitat să ofere informații privind profesiile lor reglementate existente și profesiile care necesită o verificare a calificărilor înainte de prima prestare de servicii temporare sau ocazionale, precum și să mențină la zi informațiile respective. În plus, statele membre au efectuat o evaluare reciprocă a barierelor instituite, care limitează accesul la profesiile reglementate și exercitarea acestor profesii. Directiva revizuită a introdus, de asemenea, obligații permanente pentru statele membre de a raporta cu privire la cerințele pe care le-au eliminat sau pe care le-au făcut mai puțin stricte, precum și la cerințele noi sau modificate, alături de explicații privind proporționalitatea lor.

3. PUNEREA ÎN APLICARE ÎN STATELE MEMBRE

3.1 Sprijin pentru transpunere

Recunoscând că o punere în aplicare adecvată și oportună a directivei revizuite a fost esențială pentru reușita modernizării și noul cadru de recunoaștere a calificărilor, Comisia a depus toate eforturile pentru a sprijini activitățile statelor membre. Ședințe periodice au avut loc la nivelul grupurilor de experți instituite prin directivă[16], iar Comisia a organizat reuniuni bilaterale cu statele membre. Pentru a spori nivelul de sensibilizare și a face schimb de opinii cu privire la aspectele-cheie ale activității de modernizare, Comisia a organizat o conferință la nivel înalt[17] cu participarea activă a Parlamentului European, a Consiliului și a mai multor organizații profesionale și autorități competente. La un nivel mai tehnic, Comisia a organizat mai multe ateliere dedicate transpunerii, cu experți din statele membre, în scopul analizării principalelor modificări, și a participat la ateliere dedicate punerii în aplicare la nivel național. Comisia a continuat să ofere asistență statelor membre la solicitarea acestora, în concordanță cu măsurile prevăzute în planul de punere în aplicare (a se vedea partea I din documentul de lucru al serviciilor Comisiei).

În paralel, Comisia a colaborat îndeaproape cu statele membre pentru a asigura o punere în aplicare adecvată a noilor obligații privind transparența, evaluarea reciprocă și evaluările proporționalității profesiilor lor reglementate în temeiul articolului 59 din directiva revizuită.

De asemenea, Comisia (cu sprijin din partea unui contractant extern) a efectuat o verificare aprofundată a calității (conformității) legislației naționale notificate de statele membre.

3.2 Întârzieri în transpunere și măsuri de aplicare a legii

Termenul-limită pentru transpunerea Directivei de modificare 2013/55/UE a fost 18 ianuarie 2016. Majoritatea statelor membre nu au finalizat transpunerea până la termenul-limită. Rapoartele bianuale ale statelor membre pentru perioada 2016-2018 indică faptul că statele membre cu o abordare necentralizată privind punerea în aplicare (prin legi la nivel federal, regional sau de provincie) s-au confruntat cu o sarcină administrativă sporită ca urmare a nevoii de adaptare a unui corp amplu de legi și de cooperare și de implicare a unui număr mai mare de autorități responsabile. Statele membre cu decizii de recunoaștere comparativ mai puține au semnalat complexitatea proceselor de recunoaștere și dificultăți în a găsi și a menține expertiza necesară.

Partea II din documentul de lucru al serviciilor Comisiei oferă o prezentare mai detaliată a notificărilor statelor membre cu privire la măsurile naționale de punere în aplicare.

Proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor au urmat la scurt timp după expirarea termenului-limită de transpunere. [18] Un număr semnificativ de state membre au finalizat transpunerea cu întârziere. Comisia a închis ultimele cazuri de constatare a neîndeplinirii

[16] Grupul de coordonatori pentru recunoașterea calificărilor profesionale.

[17] Conferința „Modernizarea Directivei privind recunoașterea calificărilor profesionale: mobilitatea în condiții de siguranță” (Bruxelles, 12.2.2014).

[18] Comisia a deschis 22 de așa-numite cazuri de omisiune a notificării în martie 2016. A se vedea comunicatele de presă ale Comisiei MEMO/16/3125 și IP/17/4773.

obligațiilor de comunicare în martie 2018. Ulterior, Comisia a verificat conformitatea reglementărilor și a practicilor administrative naționale notificate cu cerințele din directiva revizuită și a lansat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, după caz.

La 19 iulie 2018, Comisia a demarat o primă serie de proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva a 27 de state membre[19] pentru neconformitatea legislației și a practicii naționale cu directiva revizuită[20]. Acest set de proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor („primul set") a acoperit aspecte noi, esențiale pentru funcționarea directivei revizuite, în special noul CPE, mecanismul de alertă, accesul parțial la o activitate profesională, proporționalitatea cerințelor lingvistice și înființarea centrelor de asistență. În plus, Comisia a supus discuției aspecte legate de transparența și proporționalitatea obstacolelor în materie de reglementare la nivelul serviciilor profesionale, în urma Comunicării sale din ianuarie 2017 privind recomandările de reformă în domeniul reglementării serviciilor profesionale[21].

După evaluarea răspunsurilor transmise de statele membre la scrisorile de punere în întârziere menționate mai sus, la 7 martie 2019, Comisia a luat măsuri suplimentare în cadrul procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva a 26 de state membre. Comisia a transmis avize motivate către 24 de state membre[22] și scrisori de punere în întârziere suplimentare către două state membre[23] pentru neconformitatea legislației și a practicii naționale cu normele UE revizuite privind recunoașterea calificărilor profesionale[24]. Aceste proceduri sunt în curs, cu excepția unui caz care a fost închis după ce statul membru vizat s-a conformat.

La 24 ianuarie 2019, Comisia a lansat un al doilea set de proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor („al doilea set") împotriva a 27 de state membre[25] în ceea ce privește conformitatea normelor și practicii naționale cu alte dispoziții-cheie ale directivei. Acestea au inclus conformitatea cu normele privind libertatea de stabilire, libertatea de a presta servicii, profesiile care beneficiază de recunoaștere automată pe baza cerințelor minime armonizate de formare, documentația și formalitățile, recunoașterea stagiilor profesionale și cooperarea administrativă[26]. La 27 noiembrie 2019, Comisia a trimis avize motivate către 22 de state membre[27] și scrisori de punere în întârziere suplimentare către patru state membre[28]. Aceste proceduri sunt în curs.

[19] Toate statele membre ale UE, cu excepția Lituaniei.
[20] A se vedea comunicatul de presă al Comisiei MEMO/18/4486.
[21] COM/2016/0820 final.
[22] Austria, Belgia, Bulgaria, Croația, Cipru, Danemarca, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia și Regatul Unit.
[23] Estonia și Letonia.
[24] A se vedea comunicatul de presă al Comisiei MEMO/19/1472.
[25] Toate statele membre ale UE, cu excepția Danemarcei.
[26] A se vedea comunicatul de presă al Comisiei IP/19/467.
[27] Toate statele membre ale UE, cu excepția Danemarcei, Belgiei, Germaniei, Maltei și Spaniei.
[28] Spania și Belgia (10 octombrie 2019); Malta și Germania (27 noiembrie 2019).

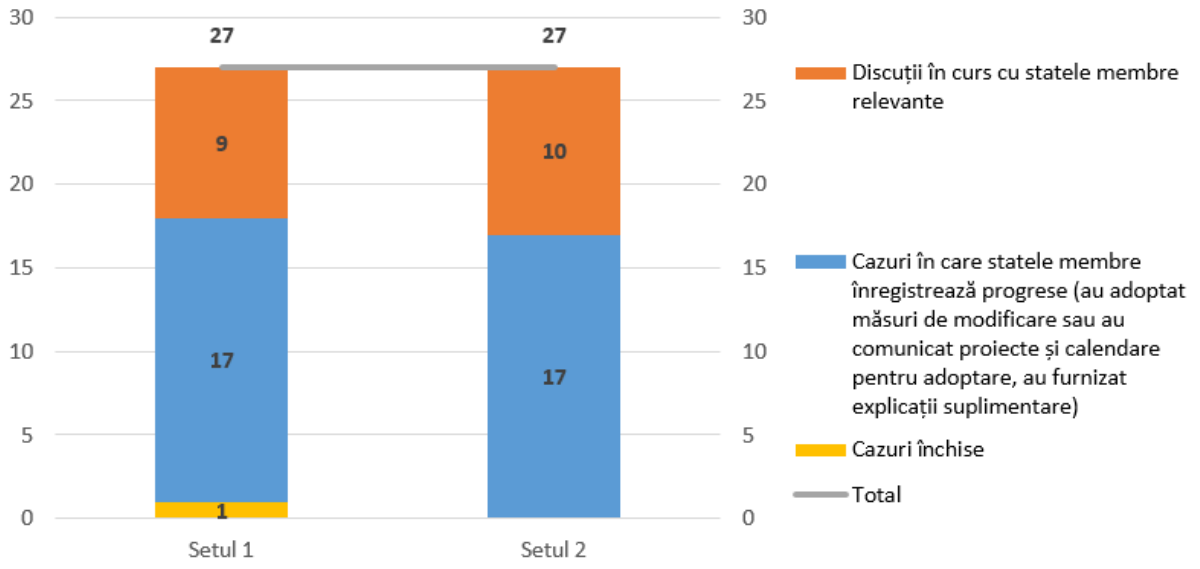
Deși s-a axat pe principalele modificări introduse prin Directiva de modificare 2013/55/UE, această activitate de aplicare a legii a abordat, de asemenea, punerea în aplicare în ansamblu a directivei revizuite în cadrele juridice naționale. Aceasta a reprezentat prima evaluare sistematică și cuprinzătoare a cadrului juridic național pentru recunoașterea calificărilor în temeiul directivei.

În plus, la 6 iunie 2019, toate cele 28 de state membre au primit scrisori specifice de punere în întârziere, cu solicitarea de a îmbunătăți funcționarea ghișeelor lor unice înființate în temeiul Directivei privind serviciile. Solicitarea a acoperit, de asemenea, informații și proceduri legate de recunoașterea calificărilor (articolele 57 și 57a din directiva revizuită) în vederea asigurării unor ghișee unice accesibile pentru prestatorii de servicii și profesioniști[29]. Aceste proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor sunt în curs.

3.3 Punerea în aplicare în statele membre: situația actuală

În evaluarea efectuată de Comisie cu privire la măsurile de transpunere naționale și măsurile adoptate pentru aplicarea normelor, Comisia a constatat că statele membre înregistrează progrese în punerea în aplicare a directivei revizuite, cu diferite grade de succes. Eforturile statelor membre au fost efectiv îmbunătățite prin măsura de aplicare a legii adoptată de Comisie, după cum se arată în graficul 1 de mai jos.

Graficul 1. Numărul de cazuri în care statele membre înregistrează progrese comparativ cu numărul de cazuri în care discuțiile cu statele membre vizate sunt în curs cu privire la unul sau mai multe aspecte ale neconformității (martie 2020)

Secțiunea de mai jos prezintă o imagine de ansamblu a punerii în aplicare, în statele membre, a directivei revizuite, inclusiv modificările principale introduse pentru modernizarea normelor. Imaginea de ansamblu se bazează pe principalele constatări desprinse ca urmare a activităților descrise mai sus, îndeosebi evaluarea conformității și alte informații disponibile.

[29] A se vedea comunicatul de presă al Comisiei MEMO/19/2772.

Partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei oferă o prezentare generală mai detaliată a aspectelor principale evidențiate de procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

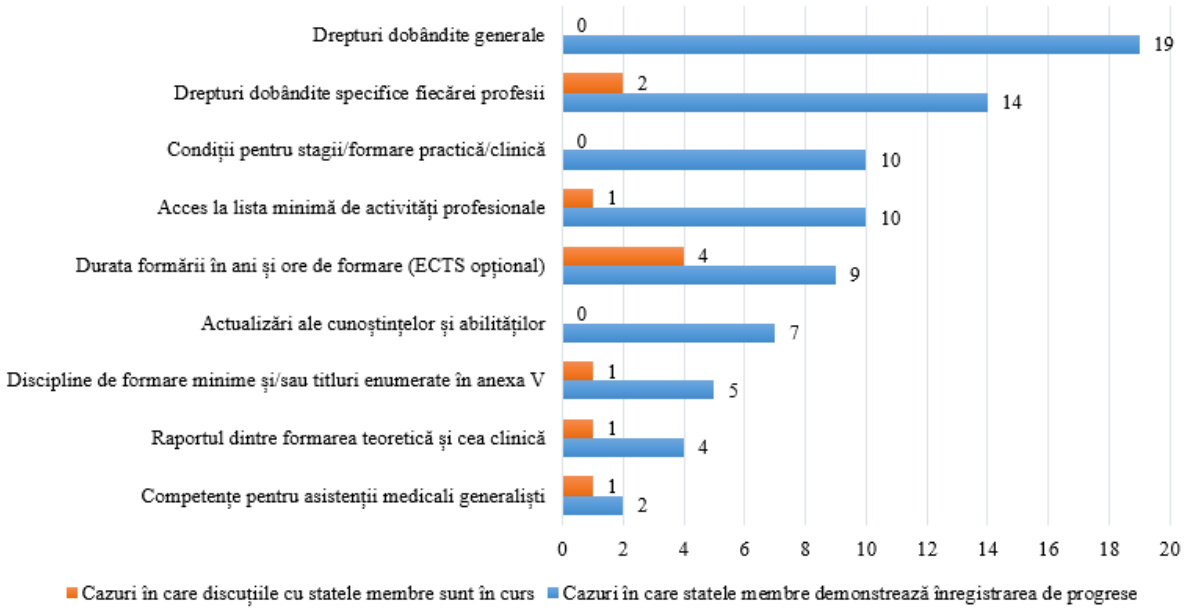
Transpunerea cerințelor minime armonizate de formare pentru profesiile „sectoriale”

Cerințele minime armonizate de formare (cerințe pentru admitere, durata minimă a formării, listele de cunoștințe, abilități și competențe minime și listele activităților profesionale rezervate minime) reprezintă baza pentru recunoașterea automată a calificărilor între statele membre. În plus, profesioniștii pot beneficia de recunoașterea automată prin intermediul drepturilor dobândite generale sau specifice.

Evaluarea efectuată de Comisie cu privire la măsurile naționale de transpunere arată că punerea în aplicare în statele membre a **condițiilor minime armonizate de formare** actualizate pentru profesiile „sectoriale” a fost, în general, adecvată. Cu toate acestea, Comisia a trebuit să ia măsuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru a soluționa o serie de aspecte specifice. În majoritatea cazurilor, ca răspuns la scrisorile de punere în întârziere și la avizele motivate, statele membre au comunicat modificările care ar fi necesar să se aducă dispozițiilor lor naționale sau au indicat un calendar specific pentru adoptarea acestor modificări. Discuțiile sunt în desfășurare cu restul statelor membre.

În special, chestiunile legate de neconformitate în anumite state membre au vizat aspectele-cheie indicate în graficul 2 de mai jos (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul „Profesii sectoriale”):

Graficul 2. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității legate de profesiile sectoriale (martie 2020)

Posibile actualizări ulterioare (prin intermediul actelor delegate) ale cerințelor privind cunoștințele și abilitățile și listelor de discipline de formare

Prin directiva revizuită, s-au delegat competențe Comisiei pentru a realiza noi actualizări ale cerințelor privind cunoștințele și abilitățile, precum și ale listelor de discipline de formare din anexa V la directiva revizuită, dacă este necesar și în lumina progreselor științifice și tehnice recunoscute în general.

În acest context, în paralel cu revizuirea măsurilor de transpunere naționale, în perioada 2017-2018, Comisia a comandat un studiu pentru colectarea de informații de bază și o evaluare independentă înainte de a lua o decizie în cunoștință de cauză referitoare la necesitatea unor noi modificări aduse directivei revizuite în ceea ce privește asistenții medicali generaliști și, după caz, măsura în care acestea ar fi necesare[30].

Studiul va cartografia cerințele naționale actuale în toate statele UE, statele AELS (Islanda, Liechtenstein, Norvegia și Elveția) și Regatul Unit în ceea ce privește formarea teoretică și clinică pentru asistenții medicali generaliști, precum și cunoștințele și abilitățile pe care aceștia ar trebui să le dobândească în cadrul unei astfel de formări. Cartografierea se axează pe identificarea oricăror cerințe existente în statele membre care depășesc cerințele minime de formare stabilite în directiva revizuită și evaluează dacă aceste cerințe reflectă o adaptare la progresele științifice și tehnice recunoscute în general. Studiul va conține, de asemenea, o evaluare a cerințelor cartografiate și sugestii referitoare la necesitatea revizuirii cerințelor privind cunoștințele și abilitățile și listele de discipline de formare pentru asistenții medicali generaliști.

La 12 noiembrie 2019, la Bruxelles, a avut loc un atelier cu părțile interesate, în cadrul căruia rezultatele preliminare ale studiului au fost prezentate și supuse discuției cu autoritățile naționale, instituțiile de formare și reprezentanți ai profesiei de la nivel național și de la nivelul UE/AELS. La 27 noiembrie 2019, rezultatele preliminare au fost, de asemenea, analizate împreună cu statele membre prin intermediul coordonatorilor naționali pentru recunoașterea calificărilor profesionale. La 21 ianuarie 2020, rezultatele preliminare au fost prezentate în scopul dezbaterii în cadrul reuniunii grupului de coordonatori pentru recunoașterea calificărilor profesionale.

Rezultatele preliminare ale studiului, coroborate cu aporturile părților interesate, indică o serie de recomandări de posibile actualizări ale cerințelor privind cunoștințele și abilitățile și ale listei de discipline de formare pentru asistenții medicali generaliști. Studiul va fi finalizat și publicat în cursul anului 2020. Ulterior, Comisia va supune discuției constatările finale în cadrul grupului de coordonatori pentru recunoașterea calificărilor profesionale, în vederea analizării următoarelor etape.

[30] Licitația nr. 628/PP/GRO/IM A/17/1131/9580 (închisă cu anunț de neatribuire) și licitația nr. 711/PP/GRO/IMA/18/1131/11026 (studiu în curs).

În paralel, Comisia a lansat o altă licitație pentru profesiile de medic stomatolog și farmacist[31]. Aceste studii se vor axa pe nevoia de a actualiza cerințele obligatorii privind cunoștințele și abilitățile și listele de discipline de formare pentru aceste profesii.

Alte acte delegate pentru profesiile „sectoriale"

În temeiul articolului 21a alineatul (4) din directiva revizuită, Comisia este, de asemenea, împuternicită să adopte **acte delegate de modificare a listelor de titluri de calificare din anexa V** la directiva revizuită, care servesc drept bază pentru recunoașterea automată.

După ultima revizuire a directivei, utilizarea IMI de către statele membre a devenit obligatorie pentru notificarea noilor titluri de calificare pentru profesiile sectoriale care beneficiază de recunoaștere automată (și pentru notificarea modificărilor aduse titlurilor și programelor de formare vechi)[32]. Prin urmare, notificarea promptă a oricăror modificări ale titlurilor de calificare prin intermediul IMI de către statele membre reprezintă o condiție prealabilă necesară pentru ca Comisia să poată actualiza anexa V. Ca urmare a feedbackului primit din partea statelor membre în cadrul rapoartelor lor bianuale, este esențial să existe liste actualizate ale diplomelor din anexa V pentru ca sistemul de recunoaștere automată să funcționeze.

Începând cu anul 2014, Comisia a actualizat periodic aceste liste din anexa V pe baza notificărilor primite din partea statelor membre prin intermediul IMI. Până în prezent, Comisia a adoptat patru decizii delegate de modificare a anexei V la directiva revizuită[33].

Mai multe detalii privind utilizarea IMI de către fiecare dintre statele membre pentru notificări ale diplomelor din anexa V sunt prezentate în partea IV (secțiunea 2) din documentul de lucru al serviciilor Comisiei însoțitor.

Principii comune de formare (cadre sau teste)

La 24 iunie 2019, a intrat în vigoare Regulamentul delegat (UE) 2019/907 al Comisiei din 14 martie 2019 privind instituirea unui test comun de formare pentru monitorii de schi în temeiul articolului 49b din directiva revizuită[34]. Acesta este primul caz de utilizare a noului instrument pentru emiterea de regulamente delegate.

Testul comun de formare pentru monitorii de schi a fost elaborat în strânsă consultare cu organizațiile care reprezintă monitorii de schi din toate țările UE interesate. Acesta reprezintă un cadru voluntar pentru recunoașterea automată a calificărilor deținute de monitorii de schi în temeiul unui instrument juridic oficial al UE. Monitorii de schi care dețin o calificare relevantă pot efectua un test pentru a-și evalua abilitățile tehnice și un test pentru a-și evalua

[31] Licitația nr. 2019/S 144-353631 (închisă cu decizie de neatribuire), licitația este disponibilă la adresa https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=5139

[32] Articolul 21a alineatul (1) din directiva revizuită.

[33] Decizii delegate (UE) 2016/790, 2017/2113, 2019/608 și 2020/548 ale Comisiei.

[34] Regulamentul delegat (UE) 2019/907 al Comisiei din 14 martie 2019 privind instituirea unui test comun de formare pentru monitorii de schi în temeiul articolului 49b din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind recunoașterea calificărilor profesionale (JO L 145, 4.6.2019, p. 7-18).

competențele în materie de siguranță. Finalizarea cu succes a acestor teste standardizate permite monitorilor de schi să beneficieze de recunoaștere automată, garantând în același timp un nivel ridicat de formare și abilități. Cu toate acestea, Regulamentul delegat (UE) 2019/907 al Comisiei nu armonizează formarea la nivel național și nici nu impune reglementări suplimentare pentru statele membre. În cazul monitorilor de schi care nu sunt calificați în baza testului comun de formare, se aplică în continuare regimul general pentru recunoașterea calificărilor în temeiul directivei revizuite.

Pe lângă acest prim caz de utilizare, Comisia a intrat în contact cu reprezentanții mai multor profesii pentru a explora posibilitatea introducerii unor principii comune de formare.

Aproximativ 30 de organizații profesionale și-au exprimat interesul cu privire la principiile comune de formare și nu au existat sugestii oficiale provenite din partea statelor membre. O analiză mai detaliată a interesului exprimat a arătat că o serie de astfel de profesii nu atingeau pragul obligatoriu al statelor membre în care profesia sau educația și formarea sunt reglementate, de exemplu osteopați, chiropracticieni și instructori de fitness. Alte sugestii ar putea conduce la extinderea reglementării la nivel național, ceea ce ar putea avea un impact negativ asupra accesului la profesie și asupra mobilității. Astfel de măsuri nu ar îndeplini, în cele din urmă, obiectivul de bază al principiilor comune de formare, acela de a permite o mobilitate facilitată a profesioniștilor între statele membre.

Statele membre consultate prin intermediul grupului de coordonatori au exprimat, în principal, opinii pozitive privind introducerea unor principii comune de formare pentru ingineri și monitori de schi, dar au fost mai degrabă precaute în acest sens în cazul altor profesii.

Comisia a contractat două studii pentru a analiza posibilitatea elaborării unor cadre comune de formare. Unul a vizat asistenții medicali[35] (2015-2016), iar celălalt inginerii[36] (2016-2017).

În ceea ce privește asistenții medicali, deși studiul a identificat un grad de convergență între statele membre cu privire la un set de bază de cunoștințe, abilități și competențe și un interes pentru definirea rolului asistenților medicali la nivelul Europei, au existat opinii divergente cu privire la nivelurile de educație necesare, nivelurile de calificare care trebuie obținute, nivelul final de autonomie a profesioniștilor și posibilele consecințe neintenționate ale elaborării unui astfel de cadru asupra sistemelor naționale de forță de muncă și educație în domeniul medical.

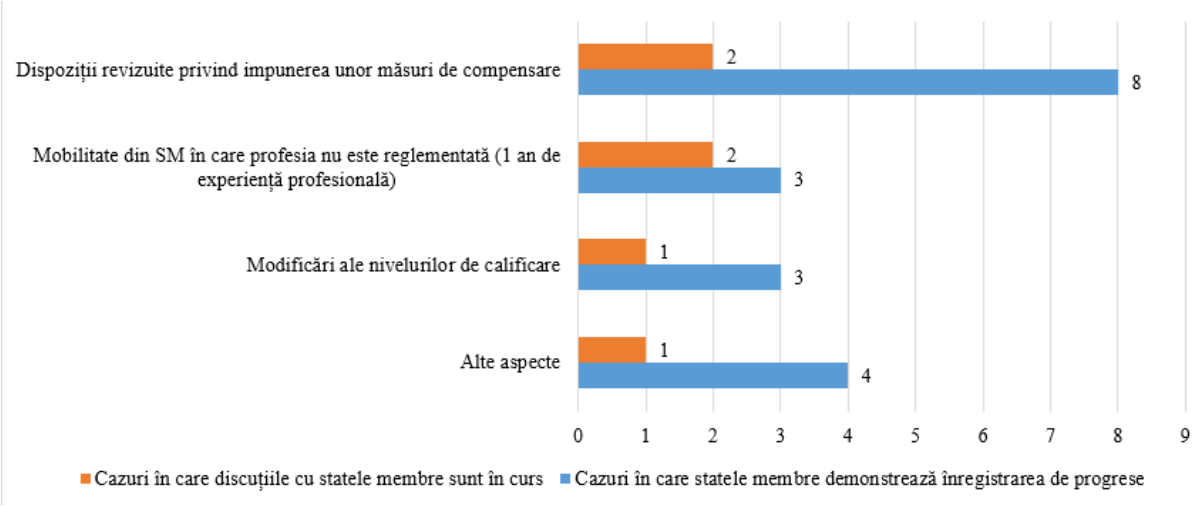
În ceea ce privește inginerii, cartografierea profesiei identifică o gamă largă de regimuri de reglementare a profesiei și un număr ridicat de specializări tehnologice. Proiectul s-a axat, în cele din urmă, pe inginerii civili. Deși a existat un consens în ceea ce privește dezvoltarea ideii unui cadru pentru ingineri, mai multe părți interesate (îndeosebi state membre în care profesia nu este reglementată) și furnizori de servicii de învățământ au ezitat cu privire la proces și la consecințele potențiale asupra reglementării profesiei în țările în care aceasta nu este reglementată, precum și asupra sistemului de învățământ.

[35] *Core Competences of Healthcare Assistants in Europe* (CC4HCA) (Competențe de bază ale asistenților medicali în Europa), disponibil la https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/workforce/docs/2018_corecompetences_healthcareassistants_en.pdf.
[36] Nepublicat.

Sistemul general de recunoaștere și prestarea temporară de servicii

Revizuirea **sistemului general de recunoaștere** a fost transpusă în mod satisfăcător în aproape toate statele membre, cu excepția câtorva cazuri de neconformitate, de exemplu în ceea ce privește modificările nivelurilor de calificare, normele noi privind mobilitatea din țări în care profesia nu este reglementată și stabilirea măsurilor de compensare. În marea majoritate a cazurilor, statele membre au înregistrat progrese, răspunzând la măsurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și comunicând soluții specifice la aspectele evidențiate. Doar în câteva cazuri, discuțiile sunt încă în curs cu statele membre vizate (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul privind „Sistemul general de recunoaștere").

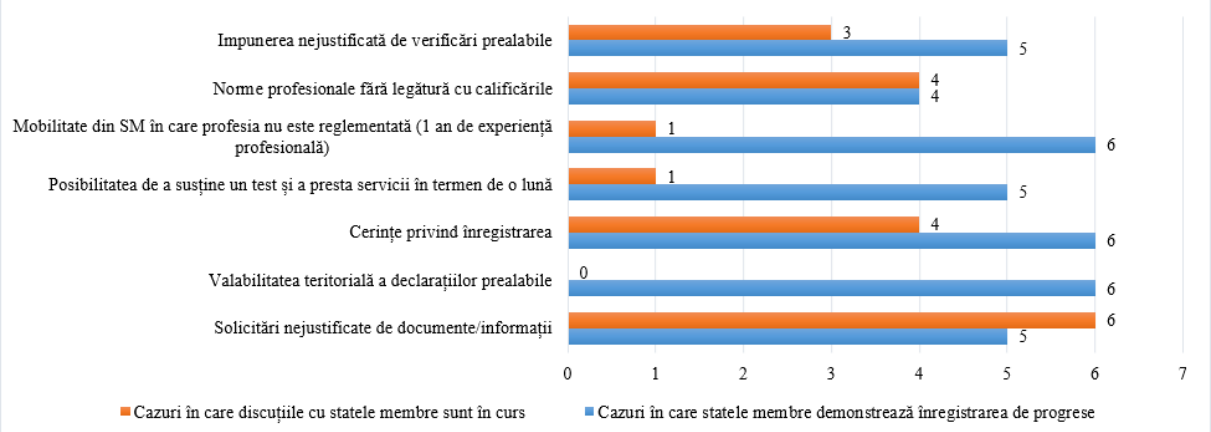
Graficul 3. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității legate de sistemul general de recunoaștere (martie 2020)

Asigurarea unei puneri în aplicare consecvente și eficiente a **dispozițiilor care reglementează prestarea temporară și ocazională de servicii** la nivelul statelor membre în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor reprezintă o componentă importantă a unei piețe unice eficiente de servicii pentru profesiile reglementate. Această componentă este esențială pentru a asigura aplicarea articolului 56 din TFUE și a proteja libertatea fundamentală de a presta servicii.

Punerea în aplicare a dispozițiilor revizuite din titlul II al directivei revizuite privind prestarea temporară și ocazională de servicii a generat preocupări pentru 21 de state membre, iar cu opt state membre discuțiile sunt în desfășurare. În special, situațiile de neconformitate din acele state membre au vizat aspectele principale indicate în graficul 4 de mai jos (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul „Prestarea temporară de servicii"):

Graficul 4. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității (prestarea temporară de servicii) (martie 2020)

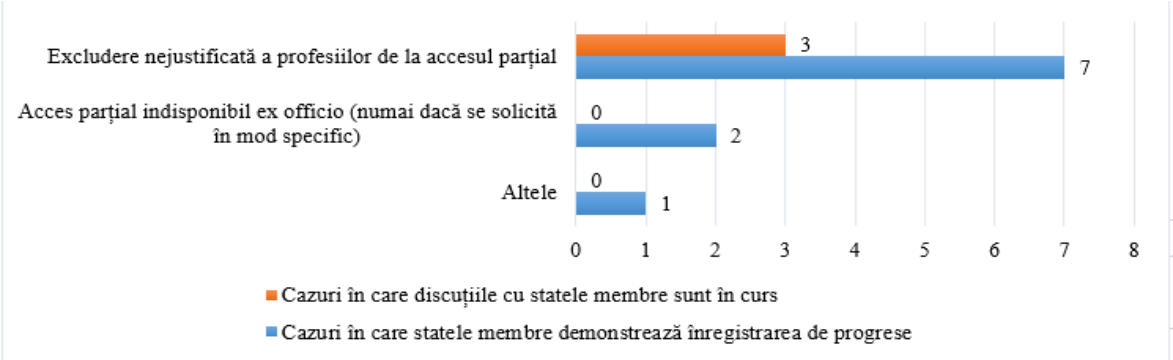
În urma măsurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor a Comisiei, discuțiile sunt încă în curs de desfășurare cu mai multe state membre cu privire la aspecte precum:

- întrebări nejustificate privind serviciile care urmează să fie prestate sau solicitări de documente care depășesc ceea ce este permis în temeiul directivei revizuite;
- valabilitatea declarațiilor prealabile pe întregul teritoriu al statului membru gazdă;
- cerințe privind înregistrarea, care depășesc ceea ce este permis în temeiul articolului 6 din directiva revizuită;
- sau posibilitățile ca prestatorii de servicii să susțină un test de aptitudini și să presteze serviciile în termen de o lună de la decizia luată.

Accesul parțial

Punerea în aplicare a noilor norme privind **accesul parțial** a generat preocupări pentru 12 state membre. În special, măsura de aplicare a legii adoptată de Comisie a abordat cele două aspecte principale discutate mai jos (pentru mai multe detalii, a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul privind „Accesul parțial”).

Graficul 5. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității (accesul parțial) (martie 2020)

Un prim aspect a vizat excluderea anumitor profesii din principiul accesului parțial. Deși dispozițiile privind accesul parțial nu se aplică profesioniștilor care beneficiază de recunoașterea automată a calificărilor profesionale (precum medici, asistenți medicali, profesioniști în domeniul artizanal/comercial sau profesioniști care beneficiază de principiile comune de formare), dispozițiile directivei revizuite nu vizează să excludă accesul parțial la părți separabile ale activităților aferente profesiilor „sectoriale”. O astfel de excludere bazată pe categorii de la principiul accesului parțial nu ar fi în concordanță cu jurisprudența Curții de Justiție sau cu principiul proporționalității în contextul libertăților fundamentale[37]. Acest aspect a fost dezbătut cu zece state membre. Deși s-au înregistrat progrese în multe state membre, discuțiile sunt încă în desfășurare cu altele.

În al doilea rând, Comisia a insistat ca accesul parțial să fie aplicat ca decizie *ex officio* și nu numai la cererea specifică și explicită a solicitantului. Este puțin probabil ca majoritatea persoanelor să fie pe deplin conștiente de posibilitatea de a obține acces parțial la o profesie și, prin urmare, adesea nu se vor afla în măsură să îl solicite după ce solicitarea lor de recunoaștere a fost respinsă în ceea ce privește accesul integral la profesie. Astfel, în cazurile în care accesul parțial ar putea fi aplicabil, autoritățile competente ar trebui fie să evalueze posibilitatea acordării accesului parțial în cadrul procedurii respective de recunoaștere, fie, cel puțin, să informeze cu claritate solicitantul cu privire la această posibilitate. Acest aspect a fost dezbătut cu două state membre, care au înregistrat progrese în propunerea de soluții practice.

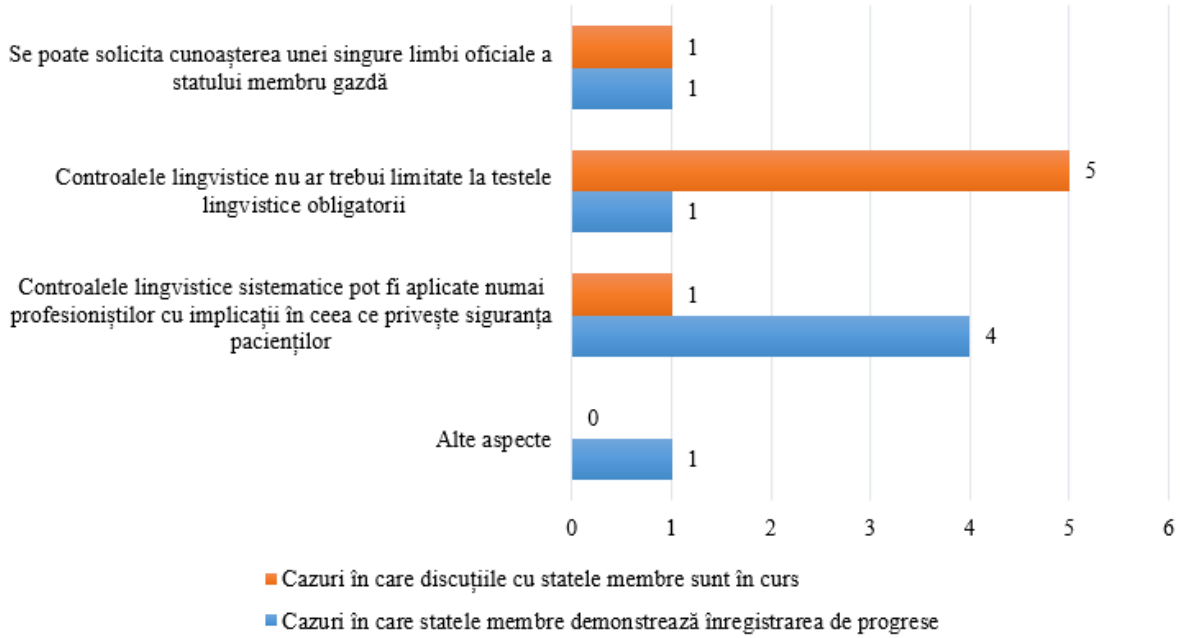
De asemenea, este interesant de observat faptul că, în rapoartele bianuale, unele state membre au ridicat problema aplicării accesului parțial în cazurile în care reglementarea prevede numai titluri profesionale protejate (considerând că accesul parțial privește, în esență, accesul la activități profesionale, și nu titlurile pentru exercitarea profesiilor respective).

Controalele lingvistice

Punerea în aplicare a noilor norme privind **controalele lingvistice** a fost abordată în cadrul măsurii de aplicare a legii pentru aproximativ o treime dintre statele membre și a vizat aspectele-cheie specifice ale neconformității indicate în graficul 6 de mai jos (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul „Controalele lingvistice”).

Graficul 6. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității (controale lingvistice) (martie 2020)

[37] Hotărârea CJUE din 27.6.2013, cauza C-575/11, *Nasiopoulos*, ECLI:EU:C:2013:430.

Măsura de aplicare a legii adoptată de Comisie a vizat să asigure, de exemplu, că se poate solicita cunoașterea unei singure limbi oficiale a statului membru și că controalele lingvistice sistematice pot fi aplicate numai profesioniștilor cu implicații în ceea ce privește siguranța pacienților. Mai multe cazuri în care statele membre au impus teste lingvistice obligatorii s-au dovedit a fi cel mai dificil de soluționat, iar discuțiile cu majoritatea statelor membre vizate sunt în curs. Pe baza jurisprudenței consacrate a Curții de Justiție[38], Comisia a insistat că testele lingvistice puteau fi susținute numai în cazurile în care dovezile furnizate de solicitant (de exemplu, certificate lingvistice eliberate de o școală de limbi străine) nu erau concludente.

Stagiile

Comisia a pus în discuție aspecte referitoare la noile norme privind **recunoașterea stagiilor profesionale** efectuate în alte state membre. Au existat șapte cazuri de legislație națională notificată neconformă cu normele, fie din cauza unei lipse complete de transpunere, a punerii incorecte în aplicare a dispozițiilor privind stagiile sau a nepublicării unor orientări privind organizarea și recunoașterea stagiilor profesionale efectuate în străinătate. Deși majoritatea statelor membre au înregistrat progrese în ceea ce privește soluționarea aspectelor evidențiate, câteva necesită monitorizarea în continuare în statele membre vizate (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul privind „Stagiile”).

Sistemul de informare al pieței interne

IMI contribuie la funcționarea fără sincope a Directivei 2005/36/CE începând cu anul 2008, permițând autorităților naționale competente să comunice direct, rapid și facil prin intermediul

[38] Hotărârile CJUE din 6.6.2000, C-281/98, *Angonese*, ECLI:EU:C:2000:296, punctele 38-44, și din 5.2.2015, C-317/14 *Kommission/Belgium*, ECLI:EU:C:2015:63, punctele 27-31. Curtea de Justiție a fost foarte clară cu privire la faptul că este vorba de o discriminare nejustificată atunci când cunoștințele lingvistice pot fi dovedite numai cu ajutorul unei anumite diplome, de exemplu un certificat eliberat numai într-un anumit stat membru (într-o anumită zonă a unui stat membru).

unei platforme online sigure, precum și să depășească barierele lingvistice întrucât sistemul include seturi pretraduse de întrebări și răspunsuri standard.

Intrarea în vigoare a Directivei de modificare 2013/55/UE a impus obligativitatea utilizării IMI atât pentru schimburile administrative, cât și pentru notificarea titlurilor de calificare care respectă cerințele minime armonizate de formare, astfel cum sunt enumerate în anexa V la directiva revizuită.

Secțiunea 1 din partea IV din documentul de lucru al serviciilor Comisiei oferă date statistice privind utilizarea platformei IMI în temeiul directivei. Aceasta arată cu claritate faptul că gradul de utilizare a sistemului IMI pentru cooperarea administrativă generală crește constant în timp (graficul 1 din partea IV din documentul de lucru al serviciilor Comisiei) și aproape s-a dublat de când sistemul IMI a devenit obligatoriu în 2016 (graficul 2 din partea IV din documentul de lucru al serviciilor Comisiei). Totuși, există diferențe la nivelul activităților statelor membre individuale, unele trimițând în mod proactiv solicitări, iar altele fiind, în mare parte, destinatare (graficul 3 din partea IV din documentul de lucru al serviciilor Comisiei). Deși ratele medii de răspuns se mențin mai degrabă ridicate (peste 96 %), în cazul câtorva state membre ratele de răspuns sunt vizibil mai scăzute. Ceea ce variază cel mai mult între statele membre sunt timpii medii de răspuns (graficul 4 din partea IV din documentul de lucru al serviciilor Comisiei).

Utilizarea ineficientă a solicitărilor de informații prin intermediul IMI de către mai multe state membre reprezintă una dintre dificultățile cel mai frecvent menționate în rapoartele bianuale ale statelor membre. Potrivit autorităților naționale, schimburile de informații ar putea fi mai eficace, timpii de răspuns ai unor țări sunt prea îndelungați sau, în unele cazuri, nu sunt primite răspunsuri satisfăcătoare, în special în ceea ce privește cazurile referitoare la profesii care nu sunt reglementate în statul membru de origine, cazurile referitoare la educația și formarea reglementate sau verificarea experienței profesionale. De asemenea, s-a raportat faptul că un număr redus de state membre nu au utilizat IMI în mod consecvent pentru a solicita clarificări și, astfel, au sporit sarcina pentru profesioniști.

Modulele IMI de notificare a calificărilor enumerate în anexa V la directiva revizuită au fost introduse în 2014, înlocuind sistemul anterior de notificare prin intermediul corespondenței oficiale prin reprezentanțele permanente ale statelor membre. Comisia a elaborat, în acest scop, module IMI specifice fiecărei profesii, disponibile de la intrarea în vigoare a directivei revizuite. Peste 70 % dintre modificările aduse titlurilor de calificare notificate prin intermediul IMI sunt deja reflectate în anexa V la directiva revizuită, astfel cum a fost actualizată prin deciziile delegate recurente ale Comisiei[39]. În acest context, notificarea la timp a modificărilor aduse titlurilor de calificare de către statele membre prin intermediul IMI reprezintă o condiție prealabilă esențială pentru ca Comisia să actualizeze periodic anexa V.

Cardul profesional european și mecanismul de alertă

IMI a devenit o platformă de succes pentru funcționarea celor două noi instrumente introduse de ultima revizie a directivei, un **card profesional european** (CPE) și **mecanismul de alertă.**

[39] A se vedea nota de subsol 33 de mai sus.

Directiva revizuită a prevăzut temeiul juridic pentru mecanismul de alertă și CPE în cazul anumitor profesii. Prin urmare, în 2015, Comisia a adoptat un regulament de punere în aplicare[40] care introduce CPE pentru cinci profesii (asistenți medicali generaliști, farmaciști, fizioterapeuți, agenți imobiliari și ghizi montani) începând cu 18 ianuarie 2016.

Comisia a monitorizat cu atenție funcționarea acestor două instrumente noi. La doi ani de la lansarea lor, Comisia a evaluat experiența părților interesate în ceea ce privește utilizarea CPE și a mecanismului de alertă. Comisia a publicat constatările, alături de date statistice care stau la baza acestora, în cadrul unui document de lucru[41] la data de 9 aprilie 2018 („documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 2018"). Documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 2018 arată că statele membre și părțile interesate au perceput pozitiv CPE și mecanismul de alertă, deși a subliniat importanța unor orientări juridice și tehnice continue și a ajustării funcționalităților platformei.

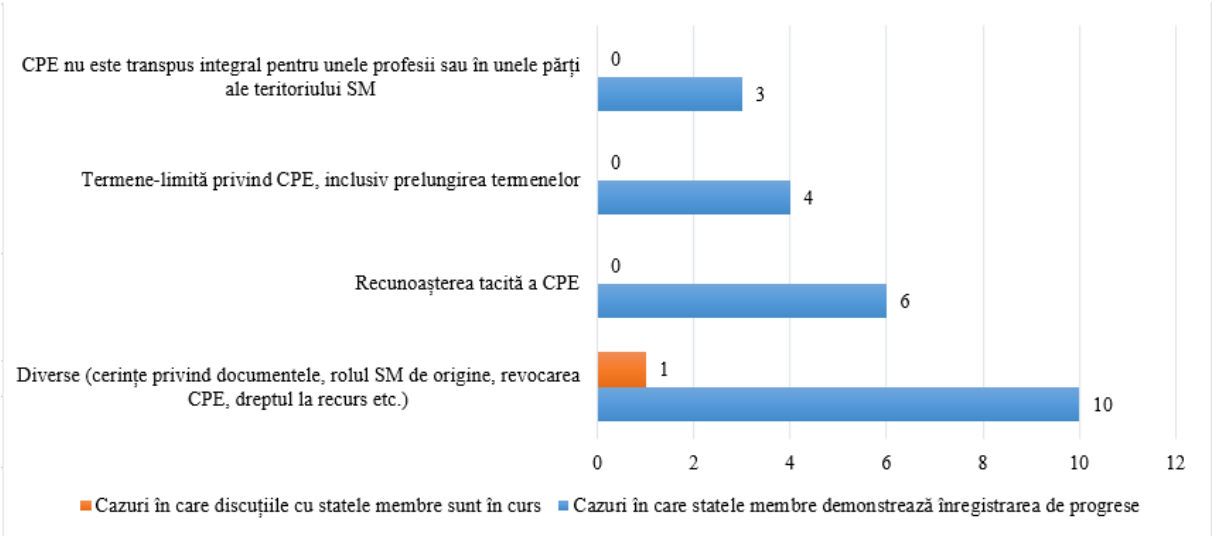
Prezentul raport nu va reitera constatările din documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 2018, care poate fi consultat în detaliu. Cu toate acestea, întrucât datele statistice de bază au evoluat de la publicarea sa, partea IV secțiunea 3 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport oferă o imagine de ansamblu actualizată a datelor, inclusiv pentru cea mai recentă perioadă 2018-2019.

Activitatea constantă de aplicare a legii derulată de Comisie abordează probleme referitoare la conformitatea cu dispozițiile privind CPE în două treimi dintre statele membre (18) și la punerea în aplicare a mecanismului de alertă în peste jumătate dintre statele membre (15). Graficul 7 prezintă aspectele-cheie principale ale neconformității.

[40] Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/983 al Comisiei din 24 iunie 2015 privind procedura de eliberare a cardului profesional european și aplicarea mecanismului de alertă în temeiul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE) JO L 159, 25.6.2015, p. 27-42.

[41] Comisia Europeană, SWD (2018) 90 final, *Assessment of stakeholders' experience with the European Professional Card and the Alert Mechanism procedures* (Evaluarea experienței părților interesate în ceea ce privește cardul profesional european și procedurile mecanismului de alertă).

Graficul 7. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității (CPE) (martie 2020)

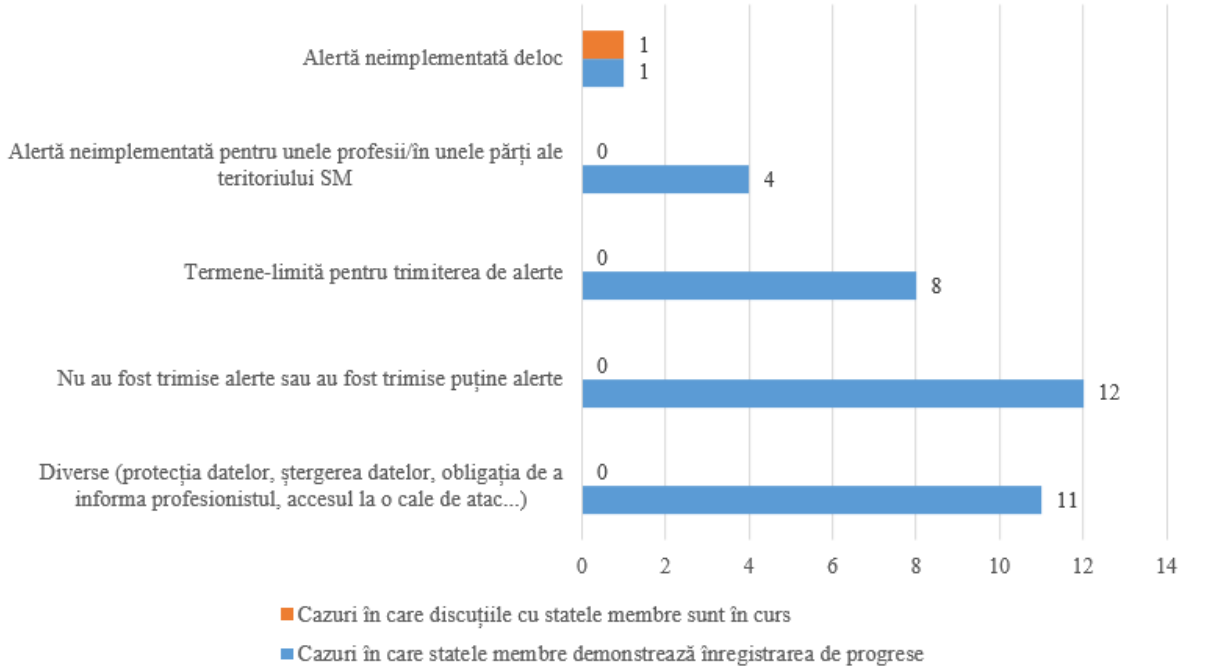
Aspectele legate de CPE identificate în evaluarea efectuată de Comisie cu privire la măsurile de transpunere notificate de statele membre au fost, în mare parte, tehnice și legate de normele procedurale. Acestea au inclus absența specificării sau specificarea incorectă a termenelor-limită în legislație și recunoașterea tacită neprevăzută în toate cazurile impuse de directiva revizuită. În câteva situații, normele privind CPE nu au fost transpuse pentru anumite profesii sau în unele părți ale teritoriilor statelor membre. În urma scrisorilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, trimise de Comisie, statele membre au înregistrat progrese în ceea ce privește soluționarea tuturor cazurilor de neconformitate (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul privind „CPE”).

Potrivit rapoartelor bianuale ale statelor membre, repertoriul de documente CPE din IMI este vital pentru buna funcționare a procedurii privind CPE. Repertoriul de documente CPE este o bază de date în IMI, în care fiecare stat membru notifică propriile cerințe privind documentele și taxele pentru procedurile privind CPE. Totuși, potrivit feedbackului primit din partea statelor membre în rapoartele lor bianuale, unele state membre nu raportează toate cerințele privind documentele în repertoriul CPE. Altele nu țin seama de normele stabilite în regulamentul de punere în aplicare privind solicitările de documente care nu sunt permise. Potrivit rapoartelor bianuale, în câteva situații, încă lipsește încrederea reciprocă între autoritățile competente (de exemplu, autorități care solicită documente suplimentare fără a avea alte dubii sau fără a contacta mai întâi autoritatea celuilalt stat membru).

În ceea ce privește CPE, mai multe state membre au solicitat, de asemenea, o definiție mai clară a ceea ce constituie prestarea temporară și ocazională de servicii. Ar trebui notat faptul că, pentru prestarea temporară de servicii, CPE doar înlocuiește declarația prealabilă prevăzută la articolul 7 din directiva revizuită (mai exact, declarația privind activitățile viitoare intenționate) și, prin urmare, nu ar trebui tratat în mod diferit. În consecință, un CPE pentru prestarea temporară de servicii nu poate fi refuzat din alte motive decât lipsa documentelor însoțitoare, lipsa dovedirii unui domiciliu legal sau alte motive de fond în temeiul articolului 7 din directiva revizuită. În special, durata și natura ultimelor activități

profesionale trecute de pe teritoriul statului membru gazdă nu ar trebui utilizate ca motiv unic pentru a justifica refuzul de a emite un CPE. Statele membre au libertatea de a lua alte măsuri de supraveghere pentru a detecta și a penaliza profesioniștii care încalcă normele naționale aplicabile.

Graficul 8. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității (mecanismul de alertă) (martie 2020)

În ceea ce privește punerea în aplicare a mecanismului de alertă, procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor au vizat să asigure, de exemplu, că statele membre respectă termenul-limită de trei zile pentru trimiterea de alerte și își îndeplinesc obligațiile referitoare la protecția datelor, ștergerea datelor și informațiile destinate profesioniștilor. Măsura de aplicare a legii adoptată împotriva unui număr semnificativ de state membre a vizat mecanismul de alertă. Statelor membre li s-a solicitat să furnizeze o justificare a motivelor pentru care nu au trimis sau au trimis numai foarte puține alerte de la introducerea mecanismului de alertă. În câteva cazuri, Comisia a constatat că mecanismul de alertă nu a fost pus în aplicare deloc pentru anumite profesii (de exemplu, educația minorilor, profesii din domeniul sănătății), pentru cazuri specifice (de exemplu, diplome falsificate) sau a fost implementat numai în unele părți de pe teritoriul statului membru (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul privind „Mecanismul de alertă”).

Statele membre (cu excepția unui singur stat) au demonstrat că au înregistrat progrese în conformarea cu toate aspectele legate de alertă. Comisia se află în discuții cu statul membru respectiv. Trebuie, de asemenea, notat faptul că numărul de autorități competente înregistrate în IMI pentru diferitele module de alertă a crescut semnificativ în 2018 și 2019 (a se vedea graficul 7 din partea IV din documentul de lucru al serviciilor Comisiei). Această creștere

poate fi explicată prin activitatea de aplicare a legii, derulată de Comisie începând cu luna iulie 2018.

În rapoartele lor bianuale, statele membre au indicat anumite provocări legate de funcționarea mecanismului de alertă. Acestea au inclus dificultăți în ceea ce privește respectarea termenelor pentru trimiterea alertelor, fezabilitatea tehnică pentru gestionarea volumului ridicat de notificări de alertă (pentru filtrarea alertelor importante/relevante) și diferențe între statele membre în ceea ce privește momentul în care alertele trebuie trimise (ca urmare a mecanismelor de penalizare diferite). Un stat membru a solicitat Comisiei să abordeze efectele juridice ale alertelor asupra practicii activităților profesionale la nivelul UE.

Accesul la informații și proceduri online și reducerea birocrației

Cadrele legislative la nivel național și european s-au schimbat semnificativ pentru a facilita, a raționaliza și a simplifica depunerea, stocarea și procesarea documentelor. Atât Directiva privind serviciile, cât și directiva revizuită includ articole care impun statelor membre să transmită informații online prin intermediul ghișeelor unice, precum și să pună proceduri electronice la dispoziția prestatorilor de servicii și a profesioniștilor. CPE promovează, de asemenea, utilizarea procedurilor electronice pentru solicitările de recunoaștere.

În pofida beneficiilor evidente ale procesării electronice a solicitărilor, statele membre încă mențin mai multe cerințe care nu numai că subminează evoluțiile actuale către un cadru digital, ci și încalcă legislația UE. Cu ocazia verificării transpunerii, Comisia a identificat o serie de practici sau cerințe ilegale referitoare la cererile de documente într-o serie de state membre, precum cereri de documente care depășesc cerințele din directivă (de exemplu, ca CV-urile sau fotografiile să respecte un standard specific; cereri de documente originale; traduceri autorizate pentru dovedirea calificărilor menționate în anexa V; copii și/sau traduceri autorizate ale cărților de identitate sau pașapoartelor; informații privind formarea furnizate într-o anumită formă; autentificarea documentelor de către un anumit organism sau tip de organism din statul membru de origine sau gazdă).

Comisia a discutat aceste practici sau cerințe clar ilegale cu cele 15 state membre vizate. În urma măsurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor adoptată de Comisie, statele membre au demonstrat progrese în găsirea unor soluții practice pentru majoritatea cazurilor identificate (11 din 15). Cu toate acestea, discuțiile sunt încă în curs de desfășurare cu cele patru state membre rămase, cu privire la cerințele referitoare la documente (a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisiei, tabelul privind „Accesul la informații și proceduri online și reducerea birocrației").

Obligațiile statelor membre referitoare la informațiile online și cerințele legate de e-guvernare pentru cetățeni nu sunt noi, întrucât modificările introduse de Directiva 2013/55/UE doar au completat Directiva privind serviciile[42]. Statele membre sunt obligate să înființeze ghișee

[42] Articolul 57 alineatul (1) din directiva revizuită impune statelor membre să ofere o serie de informații specifice [precum o listă a profesiilor reglementate sau o listă a profesiilor pentru care statele membre efectuează o verificare prealabilă a calificărilor profesionale în cazul unei prestări transfrontaliere temporare de servicii, astfel cum se prevede la articolul 7 alineatul (4) din Directiva 2005/36/CE]. Directiva revizuită extinde, de

unice și să asigure că acestea oferă prestatorilor de servicii acces la informații și la proceduri electronice. În practică, aceasta înseamnă că orice prestator de servicii (deja stabilit sau nu într-un stat membru, care dorește să își introducă serviciile pe piață sau doar să presteze servicii transfrontaliere temporar și ocazional) ar trebui să poată, online și prin intermediul ghișeelor unice:

- să obțină toate informațiile relevante privind normele aplicabile care reglementează accesul la servicii și prestarea serviciilor;

- să completeze toate procedurile și formalitățile necesare pentru a avea acces la servicii și a presta serviciile;

- să primească asistență din partea autorităților competente, constând în informații referitoare la modul în care cerințele specifice sunt interpretate și aplicate în general.

Pentru a verifica dacă cetățenii și întreprinderile pot găsi efectiv informațiile relevante și pot completa procedurile administrative online, în 2018-2019 Comisia a derulat o evaluare la nivelul UE a serviciilor oferite de ghișeele unice, axându-se pe un eșantion de servicii și profesii. Evaluarea a vizat disponibilitatea online a informațiilor și procedurile online la nivelul ghișeelor unice în ceea ce privește înregistrarea unei firme de arhitectură, a unei întreprinderi de inginerie și a unei societăți de consultanță fiscală, precum și solicitările de autorizații de construcție specifice. Referitor la recunoașterea calificărilor, evaluarea s-a axat pe doctori (medici), arhitecți, ingineri civili/constructori, ghizi turistici, ghizi montani și profesori din învățământul secundar.

În urma evaluării s-a constatat că se puteau aduce îmbunătățiri în toate statele membre, în măsuri diferite. Prin urmare, Comisia a decis, la 6 iunie 2019, să trimită scrisori de punere în întârziere tuturor statelor membre în legătură cu disponibilitatea informațiilor și a procedurilor online[43]. Principalele deficiențe identificate au vizat lipsa informațiilor solicitate prin intermediul ghișeelor unice, probleme legate de calitatea informațiilor, lipsa procedurilor online, precum și, într-un sens mai general, problemele întâmpinate de utilizatorii care doresc să acceseze sau să finalizeze o procedură la nivel transfrontalier. Acestea includ imposibilitatea utilizatorilor transfrontalieri de a accesa o procedură online sau imposibilitatea efectuării plăților online. Comisia analizează, în prezent, răspunsurile transmise de statele membre la scrisorile de punere în întârziere și măsurile necesare de monitorizare în statele membre.

Având în vedere cele de mai sus, în pofida beneficiilor procedurilor electronice și a cooperării administrative bine dezvoltate, unele state membre încă mențin cerințe procedurale care creează dificultăți pentru serviciile de e-guvernare sau care chiar depășesc practicile permise prin directiva revizuită. Funcționarea ghișeelor unice naționale, în ceea ce privește punerea la

asemenea, obligațiile prevăzute în Directiva privind serviciile la profesiile care nu sunt acoperite de Directiva privind serviciile, cum ar fi profesiile din domeniul sănătății, precum și la procedurile de recunoaștere pentru angajați.

[43] Comunicatul de presă al Comisiei MEMO/19/2772.

dispoziție de informații și procedurile online, trebuie îmbunătățită în majoritatea statelor membre, în măsuri diferite.

Obligații privind transparența

Articolul 59 din directiva revizuită s-a axat pe măsurile privind transparența, obligând toate statele membre să raporteze informații privind profesiile pe care le reglementează, inclusiv reglementarea la nivel regional.

În special, până la 18 ianuarie 2016, statelor membre li s-a solicitat să furnizeze următoarele informații prin intermediul bazei de date a profesiilor reglementate[44] (și să mențină aceste informații actualizate):

- o listă a profesiilor reglementate existente, specificând activitățile acoperite de fiecare profesie, și o listă a formelor de educație și formare reglementate și a cursurilor de formare cu structură specială[45];

- o listă a profesiilor pentru care o verificare a calificărilor este considerată necesară înainte de prima prestare de servicii în temeiul articolului 7 alineatul (4) din directiva revizuită, alături de o justificare pentru includerea pe acea listă a fiecăreia dintre aceste profesii;

- informații privind cerințele care restricționează accesul la profesiile reglementate sau exercitarea acestora și motivele pentru care se consideră că cerințele respective respectă principiile nediscriminării și proporționalității.

Articolul 59 alineatele (3) și (5) din directiva revizuită au constituit temeiul juridic pentru exercițiul de evaluare reciprocă care a avut loc în perioada 2014-2016. Acesta a permis statelor membre să își compare abordările în materie de reglementare, precum și să simplifice, după caz, cadrele lor juridice naționale care guvernau profesiile reglementate. Pe baza acestui proces, până la 18 ianuarie 2016, statelor membre li s-a solicitat să transmită planuri de acțiune naționale (PAN) în care să prezinte rezultatele evaluărilor proporționalității și să identifice nevoia de reforme. Planurile au demonstrat niveluri foarte diferite de ambiție în rândul statelor membre, iar evaluările proporționalității efectuate în cadrul exercițiului de evaluare reciprocă au fost, adesea, foarte deficitare.

Nu în ultimul rând, în temeiul articolului 59 alineatul (5) din directiva revizuită, în termen de șase luni de la adoptare, statelor membre li s-a solicitat să transmită Comisiei informații privind cerințele introduse după data de 18 ianuarie 2016 și motivele pentru care consideră că cerințele respective sunt conforme cu principiile nediscriminării și proporționalității.

Până la 18 ianuarie 2016 și, ulterior, din doi în doi ani, statele membre trebuie, de asemenea, să raporteze cu privire la cerințele pe care le-au înlăturat sau le-au făcut mai puțin stricte.

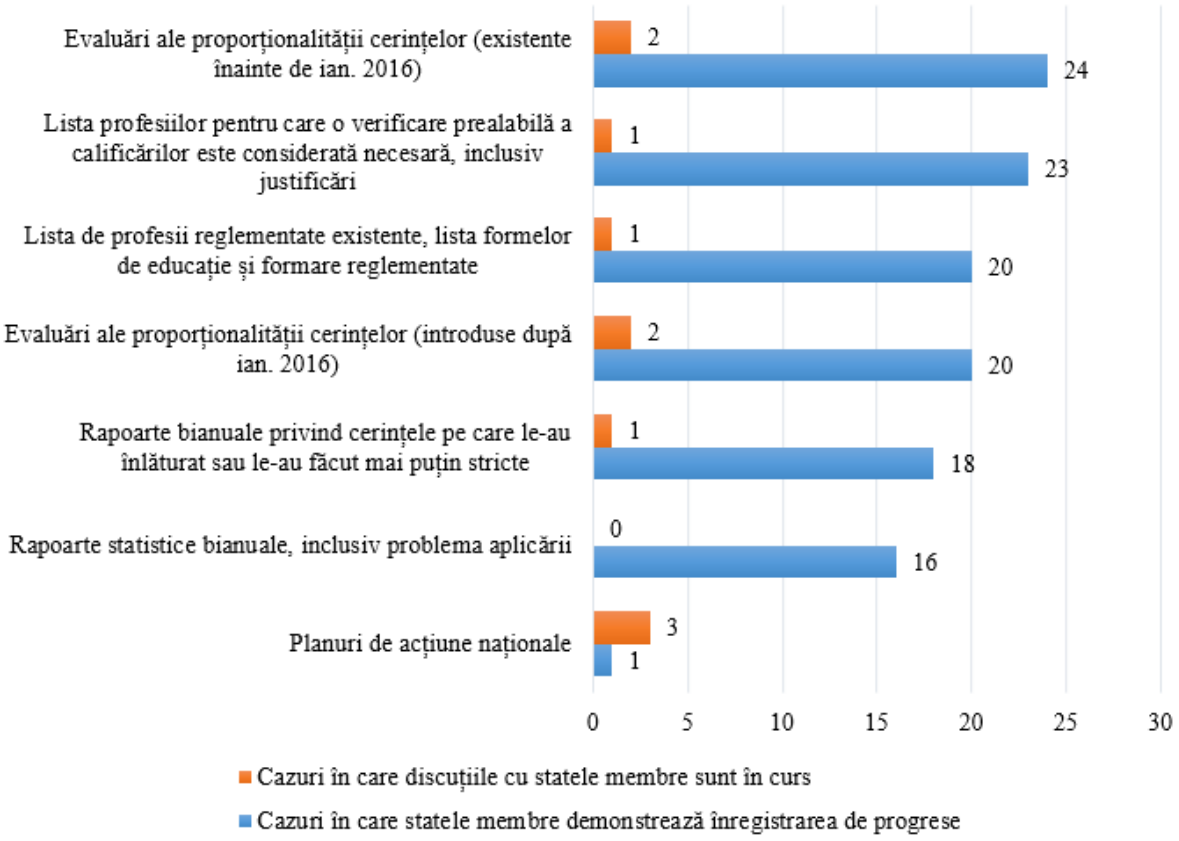
[44] https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/.

[45] Formarea cu structură specială menționată la articolul 11 litera (c) punctul (ii) din directiva revizuită.

În acest scop, Comisia a actualizat constant baza de date privind profesiile reglementate pentru a include toate informațiile care i-au fost comunicate în temeiul articolului 59 din directivă. De exemplu, în 2018, Comisia a elaborat un nou formular de verificare cu întrebări specifice pentru a ajuta statele membre să evalueze proporționalitatea reglementării. Pe lângă noul formular de verificare, Comisia a publicat o orientare informală, care a fost dezbătută în cadrul reuniunilor grupului de experți. Scopul acestor măsuri a fost acela de a spori calitatea și profunzimea analizelor furnizate de statele membre. În plus, evaluările proporționalității sunt acum puse la dispoziția publicului pe site-ul internet al bazei de date, care este, în prezent, în proces de migrare către IMI în vederea simplificării în continuare a obligațiilor de raportare. Cu toate acestea, în pofida eforturilor continue, în multe cazuri, evaluările proporționalității efectuate de statele membre rămân de o calitate necorespunzătoare.

Comisia a evaluat conformitatea statelor membre cu obligațiile privind transparența și raportarea în temeiul directivei revizuite. Comisia a abordat cazurile de neconformitate în 27 de state membre care nu s-au conformat obligațiilor privind transparența cu suficientă diligență (pentru mai multe detalii, a se vedea partea III din documentul de lucru al serviciilor Comisie, tabelul „Obligațiile privind transparența”).

Graficul 9. Numărul de state membre vizate de aspectele-cheie ale neconformității (transparența) (martie 2020)

Multe state membre nu au reușit să enumere toate profesiile lor reglementate, educația și formarea reglementate și/sau toate profesiile care fac obiectul unei verificări prealabile a calificărilor în temeiul articolului 7 alineatul (4) din directiva revizuită, cu justificări adecvate. În plus, unele țări nu au raportat profesii reglementate pe baza legislației UE specifice care lasă la latitudinea statelor membre modalitatea de punere în aplicare a acesteia. În ceea ce privește profesiile care fac obiectul unei verificări prealabile a calificărilor, ar trebui să se sublinieze că evaluarea Comisiei a fost limitată la obligațiile privind transparența și nu aduce atingere niciunei evaluări a caracterului adecvat al justificărilor, bazat pe motive legate de sănătate și siguranța publică. Câteva state membre nu au transmis încă planuri de acțiune naționale.

Comisia a constatat, de asemenea, că, în cazul unora dintre profesiile existente, evaluările proporționalității nu existau deloc în baza de date a profesiilor reglementate. Peste 20 de state membre s-au aflat în această situație. În unele state membre, evaluările proporționalității lipseau pentru mai mult de 80 % dintre profesiile notificate de acestea. În plus, în cazul unora dintre profesii, multe state membre nu au furnizat informații referitoare la cerințele existente sau nou-introduse privind admiterea sau conduita. De asemenea, un număr mare de state membre nu au transmis în termenul stabilit rapoarte privind cerințele pe care le-au înlăturat sau le-au făcut mai puțin stricte.

Comisia a revizuit măsurile de monitorizare referitoare la obligația statelor membre de a transmite, din doi în doi ani, rapoarte în temeiul articolului 60 alineatul (1) din directiva revizuită, inclusiv situațiile statistice și o descriere a problemelor principale rezultate din aplicarea directivei revizuite. Aproape o treime dintre statele membre au făcut obiectul măsurii de aplicare a legii și au furnizat, ulterior, rapoartele care lipseau.

În urma măsurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor adoptată de Comisie, majoritatea statelor membre și-au intensificat considerabil eforturile de completare a bazei de date, după cum se arată în graficul 8 de mai sus. Aceasta este o realizare deosebită, dată fiind importanța bazei de date a profesiilor reglementate ca sursă de informații pentru cetățenii UE care intenționează să exercite o profesie în străinătate. Cu toate acestea, un efort continuu din partea statelor membre este necesar pentru a asigura conformitatea cu obligațiile privind transparența și raportarea. Asigurarea exactității acestor informații rămâne în responsabilitatea statelor membre. Comisia va continua să monitorizeze cu atenție conformitatea cu aceste obligații.

4. REZULTATELE PROGRAMULUI SPECIAL DE REVALORIZARE PENTRU ASISTENȚII MEDICALI DIN ROMÂNIA

România a instituit un program de revalorizare pentru asistenții medicali generaliști ale căror calificări nu respectau cerințele minime de formare în temeiul Directivei 2005/36/CE, în urma recomandărilor introduse prin considerentul 36 din Directiva de modificare 2013/55/UE. Scopul a fost acela de a permite profesioniștilor care au obținut calificările înainte de aderarea României la UE să își revalorizeze calificările pentru a respecta aceste cerințe minime la nivelul UE.

Conținutul programului a fost discutat în perioada 2012-2014 cu Comisia Europeană și cu experți din statele membre (BE, DE, ES, FR, IE, MT, PL, IT și UK). Experții au analizat în detaliu cursurile de formare pe care România le-a pus la dispoziție în trecut la nivelul învățământului terțiar nonuniversitar și al celui superior, pentru a stabili măsura în care acestea respectau cerințele minime în temeiul Directivei 2005/36/CE (numărul de ore, ani de studiu, discipline de formare, abilități, cunoștințe și competențe de dobândit). Cursurile de revalorizare au fost concepute pentru a acoperi lacunele identificate. În urma evaluării efectuate de experții statelor membre și a altor schimburi de informații, proiectul de program a fost adaptat astfel încât să țină seama de feedback, de exemplu de cerințele de admitere, numărul de ore de formare și supravegherea în timpul formării clinice.

România a pus în aplicare programul final pentru asistenți medicali prin intermediul Ordinului comun nr. 4317/943/2014 al Ministerului Educației Naționale și al Ministerului Sănătății, avizat de Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, și prin Ordinul nr. 5114/2014 al Ministerului Educației Naționale.

Pentru punerea în aplicare a programului de revalorizare la nivelul învățământului terțiar nonuniversitar, opt sesiuni de formare a formatorilor cu experți din cinci state membre (BE, DK, IE, PL și UK) au fost organizate în perioada 2013-2014 de Ministerul Educației Naționale, Ministerul Sănătății, Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România și de Comisia Națională de Acreditare a Spitalelor.

Programul a demarat în anul academic 2014-2015 și, potrivit informațiilor furnizate de Ministerul Educației și Cercetării din România, peste 3 000 de absolvenți ai învățământului terțiar nonuniversitar și 23 de absolvenți ai învățământului superior l-au finalizat până la sfârșitul anului academic 2018-2019.

România a prezentat programul statelor membre în cadrul Grupului de coordonatori pentru recunoașterea calificărilor profesionale, în lunile martie și mai 2018.

Experții statelor membre au analizat informațiile și documentele furnizate de România și au trimis Comisiei feedback cu privire la rezultatele programului. România a răspuns la toate întrebările și observațiile formulate de statele membre astfel încât să acestea să primească toate informațiile solicitate. Niciun stat membru nu a prezentat obiecții cu privire la propunerea României ca absolvenții să beneficieze de recunoaștere automată pe viitor.

În concluzie, România a pus în aplicare programul de revalorizare negociat în prealabil cu statele membre pentru a permite participanților la acesta să își revalorizeze calificările pentru

a respecta cerințele minime prevăzute în Directiva 2005/36/CE. De atunci, un număr considerabil de studenți au finalizat cu succes programul.

Pentru mai multe detalii, a se vedea partea V din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

5. EVOLUȚII RECENTE

Ca urmare a unor niveluri foarte diferite de ambiție exprimate în planurile de acțiune naționale și având în vedere calitatea adesea deficitară a evaluărilor proporționalității efectuate în cadrul exercițiului de evaluare reciprocă, Comisia a publicat două inițiative destinate valorificării pe deplin a potențialului pieței interne în domeniile acoperite de directiva revizuită, ca parte a Strategiei privind piața unică din 2017. Comisia a publicat o Comunicare privind recomandările de reformă în domeniul reglementării serviciilor profesionale [46] și o propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de introducere a unui test de proporționalitate înainte de adoptarea unor noi reglementări referitoare la profesii.

Comunicarea privind recomandările de reformă în domeniul reglementării serviciilor profesionale analizează modalitatea în care sunt reglementate șapte servicii profesionale în statele membre. Aceasta include recomandări adresate statelor membre în care reglementarea pare deosebit de dificilă având în vedere obiectivele pe care aceasta își propune să le atingă (precum protejarea sănătății sau siguranței beneficiarilor serviciilor) și în comparație cu celelalte state membre. Orientarea se bazează pe o evaluare cantitativă și calitativă a nivelului de restricție („indicator de restricție”). Acesta este un instrument suplimentar în sprijinul eforturilor de reformă ale statelor membre, asigurând identificarea situațiilor de posibilă suprareglementare.

Directiva (UE) 2018/958[47] privind un test de proporționalitate a fost adoptată la 28 iunie 2018 și trebuie pusă în aplicare în toate statele membre până la 30 iulie 2020. Directiva prevede obligații clare și un cadru juridic pentru efectuarea unor evaluări prealabile ale proporționalității înainte de introducerea unor noi legi sau de modificare a dispozițiilor legislative, normative sau administrative existente, care restricționează accesul la profesii reglementate sau exercitarea acestora. Odată implementată, directiva ar trebui să devină utilă în prevenirea instituirii unei reglementări disproporționate. Comisia monitorizează, în prezent, progresele înregistrate în statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare, prin intermediul grupului de coordonatori și, bilateral, cu statele membre.

În 2018, colegiuitorii au adoptat Regulamentul privind portalul digital unic (PDU)[48] pentru a oferi acces la informații și proceduri online, la servicii de asistență și de soluționare a problemelor pentru persoane fizice și întreprinderi. Trebuie notat faptul că respectarea, de către statele membre, a obligațiilor lor de informare în temeiul Directivei privind serviciile și al directivei revizuite privind recunoașterea calificărilor profesionale va facilita conformitatea cu cerințele privind informarea, introduse de Regulamentul privind portalul digital unic.

[46] Comunicare privind recomandările de reformă în domeniul reglementării serviciilor profesionale, 10 ianuarie 2017, COM/2016/0820 final.

[47] JO L 173, 9.7.2018, p. 24-35.

[48] Regulamentul (UE) 2018/1724 la Parlamentului European și al Consiliului din 2 octombrie 2018 privind înființarea unui portal digital unic (gateway) pentru a oferi acces la informații, la proceduri și la servicii de asistență și de soluționare a problemelor și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 (Text cu relevanță pentru SEE).

Discuțiile sunt în curs, în paralel, în Grupul de coordonare pentru PDU, în vederea calibrării domeniului de aplicare și a calității informațiilor, precum și pentru a asigura accesul transfrontalier la procedurile online.

În martie 2019, Consiliul European a invitat UE și statele membre să elimine obstacolele nejustificate rămase în calea funcționării pieței unice, subliniind totodată că nu trebuie create noi bariere[49]. Pe baza acestei solicitări inițiale, Consiliul Competitivitate din mai 2019 a solicitat Comisiei să „finalizeze, până în martie 2020, evaluarea obstacolelor de natură normativă și de altă natură rămase și a oportunităților din cadrul pieței unice, axându-se în special pe servicii [...] ținând seama de perspectiva întreprinderilor și a consumatorilor [...]”[50]. Ca răspuns, Comisia a adoptat un raport în care identifica obstacolele cel mai frecvent raportate chiar de întreprinderi[51]. Pe baza acestei perspective a întreprinderilor, precum și a experienței consumatorilor, astfel cum este reflectată în Tabloul de bord al condițiilor pentru consumatori[52], publicat în noiembrie 2019, Comisia a adoptat, în martie 2020, o comunicare privind obstacolele și barierele în calea pieței unice. În această comunicare, Comisia a analizat preocupările exprimate cel mai frecvent de consumatori și întreprinderi, pentru a identifica domeniile cele mai relevante în care piața unică trebuie să fie aprofundată și consolidată în continuare[53].

La invitația Consiliului European și însoțind Comunicarea privind obstacolele și barierele în calea pieței unice, Comisia a elaborat, de asemenea, în strânsă coordonare cu statele membre, un plan de acțiune pe termen lung pentru o implementare și aplicare optimizată a normelor privind piața unică[54]. Comisia a salutat invitația Consiliului European și a elaborat o serie de măsuri destinate îmbunătățirii aplicării normelor privind piața unică și conformității cu acestea. Măsurile deosebit de relevante pentru reglementarea profesiilor sunt:

- publicarea recomandărilor de reformă actualizate pentru reglementarea serviciilor profesionale pe baza Comunicării Comisiei din 17 ianuarie 2017; și

- asistență și orientări din partea Comisiei pentru statele membre în vederea îmbunătățirii evaluărilor *ex ante* ale reglementării restrictive în temeiul Directivei privind testul de proporționalitate.

[49] Concluziile Consiliului European din 22 martie 2019 (EUCO 1/19).

[50] Concluziile Consiliului Competitivitate „Un nivel nou de ambiție pentru o piață unică competitivă”, 27 mai 2019 (COMPET 437, 9743/19).

[51] „Business Journey on the Single Market: Practical Obstacles and Barriers” (Călătorie de afaceri pe piața unică: obstacole și bariere practice), SWD(2020) 54 final.

[52] Comisia Europeană „Consumer conditions scoreboard: consumers at home in the single market - 2019 edition” (Tabloul de bord al condițiilor pentru consumatori: consumatorii se simt ca acasă în cadrul pieței unice – ediția din 2019), 28 noiembrie 2019.

[53] Comunicarea „Identificarea și înlăturarea barierelor din cadrul pieței unice”, 10 martie 2020, COM(2020) 93 final.

[54] Comunicarea „Plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică”, 10 martie 2020, COM(2020) 94 final.

6. CONCLUZII

Pe baza informațiilor furnizate în prezentul raport, Comisia poate formula unele concluzii privind punerea în aplicare a modificărilor introduse de directiva revizuită și domeniile în care sunt necesare eforturi sau îmbunătățiri suplimentare. În general, cadrul juridic stabilit de directiva revizuită este eficace pentru stimularea mobilității profesioniștilor la nivelul statelor membre[55]. Deși utilizarea tehnologiilor moderne în procedura de recunoaștere a calificărilor profesionale poate fi considerată un succes, statele membre trebuie să depună în continuare eforturi pentru a asigura conformitatea cu cerințele privind furnizarea de informații și e-guvernarea prin intermediul ghișeelor unice.

Statele membre au înregistrat progrese în ceea ce privește abordarea diverselor aspecte evidențiate în procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor aflate în curs, deși unele motive de preocupare continuă să existe. Mai multe aspecte specifice rămân de rezolvat și pot necesita o cooperare susținută pentru a le soluționa în statele membre în cauză.

a) Motive de preocupare

În pofida beneficiilor procedurilor electronice și a cooperării administrative bine dezvoltate, unele state membre încă mențin cerințe procedurale care creează o sarcină și costuri semnificative pentru solicitanți. Se mențin dificultăți și în privința facilităților de e-guvernare și a utilizării procedurilor care depășesc practicile permise de directivă.

Funcționarea ghișeelor unice naționale, în ceea ce privește punerea la dispoziție de informații și proceduri online, trebuie îmbunătățită în majoritatea statelor membre.

Exercițiul de evaluare reciprocă derulat în perioada 2014-2016 nu a condus la reforme semnificative ale normelor privind profesiile reglementate. Calitatea evaluărilor proporționalității efectuate de statele membre a fost, adesea, scăzută, acestea vizând menținerea reglementării existente. Măsura de aplicare a legii, adoptată recent de Comisie, a confirmat faptul că multe state membre încă nu își îndeplinesc obligațiile referitoare la transparența informațiilor privind profesiile reglementate și proporționalitatea reglementării cu suficientă diligență. Aceasta confirmă nevoia unei implementări oportune a Directivei privind testul de proporționalitate, precum și a unei aplicări robuste.

b) Puncte deschise

Mai multe cazuri de neconformitate cu directiva revizuită în anumite state membre sunt încă în curs de soluționare în contextul procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor aflate în desfășurare. Cazurile privesc punerea incorectă în aplicare a dispozițiilor privind controalele lingvistice, prestarea de servicii transfrontaliere și accesul parțial.

[55] Evaluarea performanței din perspectiva ratelor de recunoaștere la nivelul UE poate fi consultată în Tabloul de bord al pieței unice, disponibil la: https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/professional_qualifications/index_en.htm

Sunt necesare noi studii pentru a evalua domeniul de aplicare și necesitatea unor posibile adaptări ale cerințelor privind cunoștințele și abilitățile la progresul științific și tehnic, precum și ale listelor de discipline de formare pentru profesiile „sectoriale”, care pot fi realizate prin intermediul actelor delegate ale Comisiei.

S-a putut ajunge la un singur acord privind principiile comune de formare (un test comun de formare pentru monitorii de schi). S-a dovedit dificil să se ajungă la un acord privind standardele minime de formare, chiar și utilizând o abordare ascendentă. Sugestiile prezentate de o serie de profesii nu au putut atinge pragurile necesare pentru reglementare în statele membre și ar putea conduce nu numai la armonizare, ci și la extinderea reglementării la nivel național.

Funcționarea mecanismului de alertă ridică unele dificultăți practice pentru statele membre, în special în ceea ce privește gestionarea unor volume mari de notificări de alertă și filtrarea alertelor relevante.

c) Evoluții pozitive

Implementarea directivei revizuite a fost îmbunătățită efectiv de măsurile luate de Comisie cu privire la asigurarea aplicării legii.

Sistemul IMI contribuie la funcționarea fără sincope a directivei, punând la dispoziție o platformă online sigură pentru schimburi administrative, pentru procesarea solicitărilor de carduri profesionale europene și pentru funcționarea mecanismului proactiv de alertă. Cooperarea continuă între statele membre, sprijinul juridic și tehnic și ajustarea în continuare sunt esențiale pentru a asigura că sistemul continuă să funcționeze cu eficacitate.

Procedura de actualizare a anexei V la directivă a funcționat în mod adecvat. Comisia recurs periodic la competențele sale delegate pentru a realiza actualizări pe baza notificărilor transmise de statele membre prin intermediul sistemului IMI.

Directiva privind testul de proporționalitate completează obligațiile privind transparența consacrate în directivă și va servi drept instrument pentru prevenirea unei viitoare reglementări disproporționate a serviciilor profesionale.

Prin prezentul raport, Comisia îndeplinește cerința de raportare prevăzută la articolul 60 alineatul (2) din Directiva 2005/36/CE, astfel cum a fost modificată de Directiva 2013/55/UE.

Comisia invită Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor să ia notă de prezentul raport.